

Pitanja za maturalni test iz hrvatskog jezika i književnosti

(ovaj test polažu svi oni učenici kojima je hrvatski jezik i književnost izborni predmet)

1. Napišite točan naziv najstarijeg spomenika hrvatske pismenosti.
2. Kojem razdoblju hrvatske književnosti pripada *Ljetopis popa Dukljanina*?
3. Kako se zove poznati hrvatski latinist, autor elegije pod naslovom *Elegija o pustošenju Šibenskog polja*?
4. „*Blažen čas i hip, najprvo kad sam ja vidil tvoj obraz lip, od koga slava sja
Blažena sva mista, kada te gdi vidih,
Dni, noći, godišta, koja te ja slidih.*“
Navedi autora ovih stihova i naslov pjesme kojoj pripadaju.
5. Kako glasi naslov prvog hrvatskog romana i tko mu je autor?
6. *Minu vrime od zlata, za gvozdje se svak uhiti, počeše ljudi nahvao biti boj s ljudima nazbilj za gospoctvo...*
Prolog Dugog Nosa jedan je od najvažnijih ključeva za razumijevanje komedije, koja predstavlja renesansnu književnost. O kojoj je komediji riječ i tko joj je autorom?
7. Kako se zove reakcija na reformaciju u 17.stoljeću?
8. Tko je najveći hrvatski barokni pjesnik?
9. *Dubravka* Ivana Gundulića je:
  - a) komedija
  - b) crkvena drama
  - c) pastoralno – mitološka igra
10. Iz kojeg su književnog djela stihovi:

*Kolo od sreće uokoli
Vrteći se ne pristaje
Tko bi gori, eto je doli,
A tko doli, gori ustaje.*

11. Tko je vodeći ideolog hrvatskog narodnog preporoda?
12. Kako glasi naslov zbirke lirskih pjesama koje je Stanko Vraz posvetio Ljubici Kantili?
13. Tko je autor putopisa *Pogled u Bosnu*?
14. Navedi naslove pjevanja u spjevu *Smrt Smail – age* Ivana Mažuranića.
15. Tko je autor pjesme *Rodu o jeziku*?
16. Koji od navedenih likova nije iz romana Augusta Šenoa *Zlatarevo zlato*:
  - a) Jana
  - b) Dora
  - c) Magda
  - d) Klara
17. Navedi naslove Šenoinih povijesnih romana.
18. Kako glasi naslov najpoznatijeg romana Ante Kovačića?
19. Napiši autora i naslov romana u kojem se pojavljuju likovi: Ante, Lucija, Valpurga, Juraj.
20. Navedi antologijske pjesme S.S. Kranjčevića.
21. Koji politički događaj obilježava početak hrvatske moderne?
22. U kojoj se noveli Janka Leskovara pojavljuje lik Đure Martića?
23. Navedi naslove zbirki pripovjedaka Antuna Gustava Matoša.

24. Navedi antologijske pjesme A.G. Matoša.
25. Kako glasi naslov nedovršene pripovijetke Dinka Šimunovića?
26. Zaokruži pisce književnog razdoblja hrvatske moderne:
- a) A.G. Matoš
  - b) A.B. Šimić
  - c) A. Kovačić
  - d) V.Vidrić
27. *Jesenje večeri i Utjeha kose* nazivi su pjesama:
- a) D. Domjanića
  - b) A.G. Matoša
  - c) S. Mihalića
28. Roman *Duka Begović* napisao je:
- a) Josip Kosor
  - b) Josip Kozarac
  - c) Ivan Kozarac
29. Napišite naslove drama koje čine *Dubrovačku trilogiju* Ive Vojnovića.
30. Koje Krležine drame pripadaju ciklusu o obitelji Glembay?
31. Navedi naslov poznatog Krležinog esejističkog romana.
32. Zbirka *Preobraženja* predstavlja najjači ekspresionistički izraz u hrvatskoj književnosti. Tko je njen autor?
33. Navedi autora i pjesmu čiji su stihovi:
- Kako je teško biti slab,
kako je teško biti sam
I biti star, a tako mlad.*
34. Navedi četiri antologijske pjesme Dobriše Cesarića.
35. Tko je autor ciklusa lirskih pjesama *Isus i moja sjena*?

36. Kako se zove poznata zbirka novela Ranka Marinkovića?
37. Tko je autor romana *Proljeće Ivana Galeba*?
38. Napiši naslove dviju pjesama Vesne Parun.
39. Kako se zove najpoznatija zbirka pjesama Maka Dizdara?
40. Navedi naslove dvaju romana Meše Selimovića.
41. U kojem je romanu Meše Selimovića jedan od glavnih likova Hasan?
42. Što je alhamijado književnost?
43. Koji je bošnjački pjesnik moderne autor pjesama *Ja nijesam sanjar i Ja sam vjerni rob ljepote*?
44. Navedi likove iz Andrićevog romana *Pokreta avlija*?
45. Kada je i za koji roman Ivo Andrić dobio Nobelovu nagradu?
46. Nabroj naslove nekoliko pripovjedaka Ive Andrića?
47. Nabroj predstavnike franjevačke književnosti u BiH.
48. Kada su objavljene *Besjede* Matije Divkovića?
49. U kojim su samostanima nastali najpoznatiji franjevački ljetopisi?
50. Od koliko se knjiga sastoji:

- a) Stari zavjet
- b) Novi zavjet

51. Kako glasi naslov najljepšeg djela ljubavne poezije starih istočnih naroda, čije je autorstvo pripisano Salamonu?

52. Kako glasi naslov svete knjige islama, koja sadrži Muhamedove mudrosne izreke?

53. Kako se zove najopsežnije i najznačajnije djelo među mnogobrojnim babilonskim mitovima?

54. Navedite naslov jednog od velikih indijskih nacionalnih epova?

55. Kako se zove najveća grčka pjesnikinja razdoblja prve polovice VI. st. p. n. e.?

56. Kako se zove grčki pjesnik, jedan od glavnih predstavnika monodijske lirike, autor pjesme *Lada*?

57. Tko je najznačajniji grčki komediograf?

58. *Antigona i Kralj Edip* su djela:

- a) Euripida
- b) Sofokla
- c) Eshila

59. Tko je autor drame *Okovani Prometej*?

60. Koji vremenski period obuhvaća radnja Homerovog epa *Ilijada*?

61. Napiši ime najvećeg rimskog komediografa?

62. Tko je napisao ep *Eneida*?

63. Kako glasi naslov najstarijeg engleskog epa iz 8. stoljeća?

64. Tko je autor *Kanconijera*, pjesničke zbirke posvećene prelijepoj Lauri?
65. Boccaccio je napisao uokvirenu zbirku novela. Kako glasi naslov zbirke i od koliko je novela sastavljena?
66. Kako glasi naslov poznatog epa Lodovica Ariosta?
67. San ljetne noći W. Shakespearea je:
- a) poema
  - b) tragedija
  - c) zbirka soneta
  - d) komedija
68. Tko je najveći francuski komediograf razdoblja klasicizma?
69. Polonije i Ofelija su likovi iz djela W. Shakespearea:
- a) Romeo i Julija
  - b) Ukročena goropadnica
  - c) Hamlet
  - d) Otelo
70. Tko od navedenih autora ne spada u europski romantizam:
- a) W. Scott
  - b) Cervantes
  - c) A. Lamartine
  - d) W. Hugo
71. Kako se zove engleski pjesnik, najistaknutiji predstavnik romantičarskog individualizma?
72. *Proučio sam mudroslovlje
I lječništvo, pa još i pravo
K tomu nažlost i bogoslovlje
I sve sam s marom proučavo.
A jedna ostadoh budala
Što zna koliko je i znala.*
Napiši autora ovih stihova i naslov djela kojemu pripadaju.
73. U kojoj se romantičarskoj drami pojavljuje lik Franza Moora?

74. Kojem djelu književnosti romantizma pripadaju likovi Tatjana i Lenski?
75. Tko je autor pjesama *Gavran* i *Annabel Lee*?
76. Napiši naslov i autora romana kojem pripadaju likovi Eugen de Rastignac, Anastasia i Delfina.
77. Kojem značajnom romanu razdoblja realizma pripadaju likovi Raskolnikov i Sonja Marmeladova?
78. Djelo Nikolaja Vasiljeviča Gogolja *Kabanica* je:
- a) komedija
  - b) tragedija
  - c) pripovijetka
  - d) roman
79. Tko je najznačajniji predstavnik francuskog naturalizma?
80. Dramu *Nora* ili *Kuća lutaka* napisao je
- a) August Strindberg
  - b) Anton Pavlovič Čehov
  - c) Henrik Ibsen
81. Napiši naslov drame A.P.Čehova kojoj pripadaju likovi Maša, Irina i Olga.
82. Koji se od navedenih pravaca ne javlja početkom 20.stoljeća
- a) kubizam
  - b) ekspresionizam
  - c) realizam
  - d) dadaizam
83. *Pijani brod* je autobiografska pjesma
- a) S. Mallarme
  - b) P. Verlaine
  - c) C. Baudelaire
  - d) A. Rimbouda
84. Tko je napisao *Manifest nadrealizma*?

85. „I čim sam prepoznao okus u lipov čaj namočenog komada Madeleine, koji mi je svake nedjelje davala tetka Leonie (tada još doduše nisam znao razlog zbog kojega me ta uspomena tako usrećivala, nego sam to otkriće morao odgoditi za mnogo kasnije), odmah se pojavi i stara, siva kuća na ulici, u kojoj je bila njezina soba, pa se kao kazališni dekor pridruži malom paviljonu koji je gledao na vrt... a s kućom se pojavio i grad od jutra do večeri i po svakom vremenu.“

Kako se zove autor ovog ulomka iz jednog od najpoznatijih ciklusa romana u europskoj književnosti?

86. Napiši autora i naslov romana u kome se pojavljuje kao glavni junak Jozef K.

87. Navedi imena književnika čija djela predstavljaju moderno strukturiranu prozu poznatu pod nazivom „roman struje svijesti“.

88. „Cordoba

Daleka i sama.

Kobila crna, velika luna,

I masline u bisagama.

Mada poznam ceste

Nikada neću stići u Cordobu.“

Navedi autora i pjesmu kojoj pripadaju stihovi.

89. Napiši autora i naslov romana u kojem se pojavljuju likovi Marija, Pablo, Pilar i Robert Jordan.

90. Koji su zastupnici filozofije egzistencijalizma u europskoj književnosti?

91. Navedi nazive književnih rodova.

92. Lirika je:

a) književna vrsta

b) vrsta lirske pjesme

c) književni rod

d) poetika

93. Koja od navedenih obilježja karakteriziraju liriku:

a) pripovijedanje

b) prikazivanje događaja

c) portretiranje likova

d) izražavanje osobnih misli i čuvstava

94. U epskom djelu je bitno:

- a) razvijanje sukoba
- b) pripovijedanje
- c) metaforično izražavanje
- d) iskazivanje osobnih čuvstava

95. U dramskom djelu je bitno:

- a) iskazivanje osobnih čuvstava
- b) razvijanje sukoba
- c) pripovijedanje
- d) metaforičko izražavanje

96. Što je invokacija?

97. Kako nazivamo stilski postupak izravnog prelaženja na glavnu temu, bez elemenata retardacije i dodatnih opisivanja?

98. Koji je grčki teoretičar drame i filozof imenovao katarzu – pročišćenje osjećaja u odlučnom trenutku razvoja radnje u tragediji?

99. Što je inkunabula?

100. Upute, savjeti, napomene uz dramski tekst zovu se:

- a) digresije
- b) didaskalije
- c) apostrofi

101. Što je sonet?

102. *Tiho o tiho govori mi jesen*

Šuštanjem lišća i šapatom kiše

Dobriša Cesarić se u ovim stihovima poslužio:

- a) simplokokom
- b) onomatopejom
- c) aliteracijom
- d) asonancom
- e) personifikacijom

103. *Olovne i teške snove snivaju*

Oblaci nad tamnim gorskim stranama...

Koju je glasovnu figuru upotrijebio A.G.Matoš?

104. *Što se bijeli u gori zelenoj?*
Al je snijeg, al su labudovi?
Da je snijeg, već bi okopnio,
Labudovi već bi poletjeli.
Nit je snijeg, nit su labudovi,
Nego šator aga Hasanage.
Kako se zove stilsko sredstvo u poznatim stihovima Hasanaginice?
105. *Tisuću puta sam ti rekao... Manji si od makova zrna.*
O kojem se stilskom sredstvu radi u navedenim rečenicama iz svakodnevnog govora?
106. Što je stalni epitet?
107. Digresija je vrlo važan stilski postupak. Ukratko ga objasni.
108. Emocionalizam, estetizam i subjektivizam karakteristike su:
a) realizma
b) renesanse
c) baroka
d) romantizma
109. Muza, zaštitnica komedije je:
a) Talija
b) Uranija
c) Erato
d) Clio
110. Što je fonologija, a što fonetika?
111. Definiraj morfologiju.
112. Što je sintaksa?
113. Što su alofoni? Čime su uvjetovani?
114. U kakvom su odnosu fonem i glas?

115. Nabroj glasovne promjene!
116. Zašto dolazi do glasovnih promjena?
117. Zaokruži palatalne suglasnike: t, š, z, nj, đ, v, j, dž, č, ć, c, l, ž, lj, r, d.
118. U kojim riječima uočavaš jednačenje po zvučnosti:
a) iscrtati
b) predsjednik
c) kosidba
d) pažnja
e) svadba
119. Koje su riječi nepravilno napisane:
a) svjedodžba
b) pretstava
c) podčiniti
d) potšišati
e) potsvijest
120. Napiši Gjed.imenica: hrbat, redak, obrazac
121. Napiši nazive svih glasovnih promjena koje uočavaš u ovim riječima:
a) mlad – mlađi
b) dobar – dobra
c) krčag – krčazi
d) kotao – kotla
e) kazalište – kazališni
122. Pogrešno napisane pridjeve napiši pravilno:
a) besmislen
b) bezžični
c) beživotan
d) besčastan
e) bezšuman
123. Napiši komparative i superlative ovih pridjeva:

- a) lijep
- b) blijed
- c) vrijedan
- d) prijek

124. Napiši deminutive ovih imenica:

- a) svijeća
- b) vijenac
- c) zvijezda
- d) pijetao

125. Što je prozodija?

126. Navedi osnovna pravila hrvatskog naglasnog sustava.

127. Što su enklitike i proklitike?

128. Označi naglasnicama ove riječi: miš, jezik, pravda, dnevnicā, kuća, rat, bol, nastavnica, nada

129. Što je morfem?

130. Što je alomorf?

131. Navedi gramatičke kategorije.

132. Što su imenske riječi?

133. Kakve su imenice: granje, lišće, momčad, cvijeće, telad?

134. Napišite Ajd imenica:

- a) stol
- b) dan
- c) čovjek
- d) nožić
- e) dječak

135. Koja je rečenica pravilno napisana:
Ne bih te mijenjao za svo blago svijeta.
Ne bih te mijenjao za sve blago svijeta.
136. Kako dijelimo glagole po vidu?
137. Prema navedenim svršenim glagolima napiši nesvršene:
a) dodijeliti
b) pobijediti
c) izvijestiti
138. Prema navedenim nesvršenim glagolima napravi svršene:
a) kapati
b) padati
c) ocjenjivati
139. Kako dijelimo glagole po predmetu radnje?
140. Otvara li glagol **zamjeriti se** mjesto izravnom objektu u akuzativu?
141. Među navedenim riječima podcrtaj priloge: nikome, nikada, niotkuda, ni od koga, niodakle, ni od čega, nikoga, ni s kim, nigdje.
142. Kojim vrstama riječi pripadaju riječi u rečenici:
Osjeća njezinu uspravnu blizinu kako ga dotiče hladnom neprisutnošću.
143. Koje sintaktičke kategorije čine osnovno gramatičko ustrojstvo rečenice?
144. Što je glagolski, a što imenski predikat? Za svaki navedi primjer.
145. **Tko nije radio, ne zna što je umor.**
Zavisna rečenica je:
a) objektna
b) odnosna
c) subjektna
d) predikatna
146. Navedi nazive prvog književnog jezika Južnih Slavena i prvog pisma.

147. Kako se zove stilizirani oblik ćirilice koji je bio u uporabi u BiH i Hrvatskoj?
148. Koji su standardni jezici Bosne i Hercegovine?
149. Koje je godine napisana Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika?
150. Kako se zove poznata zbirka pripovjedaka K.Š. Gjalskog?
151. U koje se sve vrste lirske poezije mogu uvrstiti pjesme Safveta – bega Bašagića?
152. Navedi naslove najpoznatijih pjesama Alekse Šantića?
153. Kako se zove drama L. Pirandella koja odstupa od mnogih načela klasične drame?
154. Po kojim odlikama roman Krik i bijes W. Faulknera spada među romane struje svijesti?
155. Navedi naslove triju poznatih pripovjedaka Isaka Samokovlije?
156. U kojoj se komediji Ive Brešana pojavljuju junaci poznate tragedije W. Shakespearea?
157. Koji popularni suvremeni hrvatski pisac unosi u svoje romane elemente trilera?
158. Koji je vremenski period obuhvaćen radnjom pripovjedaka u zbirci Grobnica za Borisa Davidovića Danila Kiša?
159. Koje se jezične jedinice proučavaju u okviru sintakse?

160. Zašto se atribut i apozicija nazivaju članovima članova u ustroju rečenice?
161. Što su homofoni, a što homografi?
162. Kakva je razlika između historizama i arhaizama?
163. Koje su vrste leksičkih posuđenica prihvatljive u standardnom jeziku?
164. Čime se bavi grana jezikoslovlja pod nazivom leksikografija?